

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ“

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Мартин Николаев Осиковски, член на научно жури в конкурс за заемане на академичната длъжност ДОЦЕНТ, обявен от ЮЗУ „Неофит Рилски“ в ДВ. бр. 82 от 07.10.2025 г.

Относно: научната, научно-приложната и професионално-академичната дейност и продукция, представена от участниците в конкурса

Кандидат: д-р Силвия Маргаритова Петрова

I. Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата

Д-р Силвия Петрова участва в обявения конкурс за доцент с две монографии на български език, общо 15 статии, в т.ч. една на английски и 14 на български език, и една студия на български език. Отделно от това е представен и списък от тридесет и една публикации (в т.ч. една монография, две учебни помагала в съавторство и 28 статии) извън целите на конкурса. През годините кандидатката е работила като университетски преподавател в Югозападния и Софийския университети и като научен редактор на две международни периодични научни издания на издателство „Аз-буки“ – списанията *Философия* и *Чуждоезиково обучение*. Нейните научни интереси и постижения, както показват приложените публикации, са в полето на теорията на медиите, медийната култура и медийната антропология, а специфичният им фокус попада върху темата за новите медии като фактор на културна промяна.

II. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция

Съобразявайки се с техническите изисквания на по-краткия жанр на становището, ще огранича оценката си до представената за настоящия конкурс монография – *Нови медии и постистина* (Благоевград: УИ „Неофит Рилски“, 2024).

Монографията предлага на читателя всеобхватен и систематичен поглед върху медийните измерения на темата за постистината. Съгласно увода, водещият стремеж на работата е да предостави отговор „на въпроса какви явления обозначава постистината“ и какви са техните „последствия за функционирането на публичната сфера“ (стр. 11). В този порядък най-напред е обсъдена историята на трудното за еднозначно дефиниране понятие за постистина (стр. 22-29), като накратко са очертани рамките на подобрени утвърдени философски теории за истината, от които това понятие се откъсва (стр. 15-22). В гл. 2 е разгърната своеобразна таксономия на разнообразните нови „постистинни“ комуникационни форми, като акцентът тук попада най-вече върху фалшивите новини (стр. 45-53); редом с тях са разгледани и сродните жанрове/поджанрове на „джънк“ новините, традиционната пропаганда, алтернативните факти, сатирично-пародийните новини, слуховете бомби, псевдоновините, измамните новини и адверториала (стр. 53-62). Обсъдени са общите характеристики и специфични отлики на дезинформацията и мисинформацията като по-обща типове на различните видове фалшиви медийни разкази (стр. 65-72). Накрая са разгледани и специфичните нагласи на медийните публики, които имат главна заслуга за бързото разпространение на медийната постистина (стр. 72-76).

Гл. 3 се обръща към предисторията на всичко това, фокусирайки се към т.нар. „гражданска журналистика“ като своеобразен „предшественик на настоящата постистинна ситуация, в която публиките стават основен

производител на медийно съдържание“ (стр. 78-29). В дълбочина са разгледани както различните аспекти на самото понятие за гражданска журналистика (стр. 82-87), така и конкретните практики, свързани с нейното навлизане в журналистическата сфера и следващата оттук депрофесионализация на полето от 1990-те насетне (стр. 87 и сл.). Гл. 4 се насочва към „просмукването на ситуацията на постистина в тъканта на публичността“ изобщо (стр. 102) – един процес, който води до установяване на „нов режим на публичност, основан на незабележима епистемология на влиянието“ (стр. 129). В последната гл. 5 са разгледани и едни от най-характерните комуникационни „герои“ на тази голяма промяна – интернет троловете (стр. 138 и сл.).

Оценката ми за представената монография на Силвия Петрова е висока по няколко причини. Преди всичко, на българския читател за първи път се предлага всеобхватно изследване по избраната темата. Второ, авторката работи с внушителна по обем изследователска литература, но не пасивно, а в жив и ползотворен критически диалог. Трето, текстът убедително защитава оригиналната авторова теза, че като културен феномен постистината възниква в пресечната точка на медийно-технологичен пробив, социална криза и дълбинна политическа промяна. Намирам това за съществен приносен момент.

III. Критични бележки и препоръки

Темата, избрана от авторката, е бързоразвиваща се и разглеждането на някои предизвикателни нейни аспекти по неизбежност не е намерило място в представената монография. Най-важният от тях според мен засяга класическия въпрос за границите на медийната свобода. Впрочем несъгласията по този въпрос съпътстват историята на европейския печат от самото ѝ начало. Най-общо казано, в тяхното разгръщане могат да се открият три възрасти: една „младенческа“ възраст, завършила със

законодателния триумф на идеята за свободен, нецензуриран печат в кр. на 1780-те и нач. на 1790-те г. (с Декларацията за правата на човека и гражданина от 1789 г. и приемането на Първата поправка/добавка към Американската конституция от 1791 г.); Следва втора, „юношеска“ възраст, кулминираща във възхода на идеята за саморегулация на печата като средство за защита от злоупотреби с неговата свобода. Тази идея получава първоначален израз в известния доклад на комисията „Хътчинс“ от 1947 г. – един горчив урок от края на 1920-те, 1930-те и началото на 1940-те години, безпрецедентно „масмедийни“ десетилетия в европейската история, но и време на разгръщане в страховита пълнота на пропагандния потенциал на тогавашните „нови медии“ като радиото и кинематографията. Третата, последна „възраст“, е тази на постистинната медийна ситуация, към която и Силвия Петрова се обръща в своя труд. Аз бих ѝ препоръчал да направи самоочевидната следваща крачка и да насочи изследователското си внимание към предизвикателствата, които стоят пред медийната свобода днес – когато високотехнологичните медийни практики се преселват отвъд „истината“ в добрия стар смисъл на думата.

IV. Заключение

Въз основа на представените материали, както и въз основа на дългогодишните си впечатления от академичната работа на д-р Силвия Петрова, без колебание подкрепям избирането ѝ на академичната длъжност „доцент“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“.

Дата: 06.01.2026 г.

Член на журито:

Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 .04.2016 г.

(Подпис)

ACADEMIC EVALUATIVE STATEMENT

by Assoc. Prof. Dr Martin Nikolaev Osikovski, member of the Academic Jury
for the open competition for the academic position of ASSOCIATE
PROFESSOR, announced by Neofit Rilski South-West University in *Darzhaven*
Vestnik 82 (7 Oct 2025)

Re: application materials submitted by Dr Silvia Margaritova Petrova in the
aforementioned competition

I. SUMMARY OF THE CANDIDATE'S SCHOLARLY OUTPUT AND ACADEMIC ACTIVITY

Dr Silvia Petrova has submitted two monographs in Bulgarian, fifteen articles (one in English and fourteen in Bulgarian), and one scholarly study in Bulgarian for the announced competition for the academic position of Associate Professor. As well, she has submitted a list of thirty-one further publications outside the scope of the present competition (including one monograph, two co-authored teaching aids, and twenty-eight articles). Over the years, the candidate has worked as a university lecturer at the South-West University and Sofia University, and as a scholarly editor of two international academic periodicals published by Az-Buki Publishing House—*Philosophy* and *Foreign Language Teaching*. Her research interests and achievements, as evidenced by the publications submitted, lie in the fields of media theory, media culture, and media anthropology, with a specific focus on new media as a driver of cultural change.

II. EVALUATION OF THE CANDIDATE'S SCHOLARLY ACHIEVEMENTS

Given the specific constraints of the shorter genre of an evaluative statement, I shall limit my assessment to the monograph submitted by the

candidate—her monograph titled *New Media and Post-Truth* (Blagoevgrad: University Press “Neofit Rilski”, 2024).

The monograph offers a comprehensive and systematic analysis of the media dimensions of post-truth. As stated in the introduction, the author seeks to answer the question ‘what phenomena the term post-truth designates’ and what consequences these phenomena entail for the functioning of the public sphere (p. 11).

The study first examines the history of the concept of post-truth, which resists unambiguous definitions (pp. 22–29), and outlines the principal philosophical theories of truth from which the concept departs (pp. 15–22). Chapter 2 develops a taxonomy, as it were, of new ‘post-truth’ communicative forms, placing particular emphasis on fake news (pp. 45–53). Alongside them, the author analyses related genres/subgenres: junk news, traditional propaganda, alternative facts, satirical-parodic news, rumour bombs, pseudo-news, deceptive news, and advertorials (pp. 53–62). The chapter further discusses the shared characteristics and distinguishing features of disinformation and misinformation as broader categories encompassing various types of false media narratives (pp. 65–72). The author then turns to the specific audience attitudes that largely account for the rapid dissemination of post-truth media content (pp. 72–76).

Chapter 3 addresses the prehistory of the themes discussed in the previous two chapters, focusing on ‘citizen journalism’ as a ‘precursor to the current post-truth situation, in which audiences become primary producers of media content’ (pp. 78–79). The analysis examines both the conceptual dimensions of citizen journalism (pp. 82–87) and the concrete practices accompanying its expansion into the journalistic field, together with the resulting de-professionalisation of journalism since the 1990s (p. 87 ff.). Chapter 4 analyses the diffusion of post-truth into the very fabric of the public sphere (p. 102), a process that establishes ‘a new regime of publicity grounded in an unobtrusive epistemology of influence’ (p. 129). The final chapter examines one of the most characteristic

communicative ‘characters’ in the spectacle of this transformation: internet trolls (p. 138 ff.).

My assessment of the submitted monograph is very highly for several reasons. First, the monograph offers the first comprehensive study of this topic available to Bulgarian readers. Second, the author engages with an impressive body of scholarly literature—not passively, but through a sustained and productive critical dialogue. Third, the book convincingly advances an original thesis: as a cultural phenomenon, post-truth emerges at the intersection of technological media breakthroughs, social crisis, and deep political transformation. I regard this as a significant scholarly contribution.

III. CRITICAL REMARKS AND RECOMMENDATIONS

The topic chosen by the author is developing at a rapid pace, and hence the monograph understandably does not address all of its challenging aspects. In my view, the most important one of these touches the classical topos of limitations on media freedom.

Disagreements on this issue accompany the history of the European press from its very beginnings. Broadly speaking, their development unfolds across three consecutive ‘ages’. The first, an age of ‘infancy’, culminated in the legislative triumph of the idea of a free, uncensored press at the end of the 1780s/beginning of the 1790s, with the Declaration of the Rights of Man and of the Citizen (1789) and the First Amendment to the US Constitution (1791). The second, ‘adolescent’ age culminated in the rise of the idea of press self-regulation as a means of protecting media freedom from abuse. This idea found its classic expression in the Hutchins Commission Report of 1947—a sobering lesson drawn from the late 1920s/1930s/early 1940s, all decades of unprecedented mass media expansion, but also ones that revealed, with frightening clarity, the propaganda potential of the ‘new media’ of their time, such as radio and cinema. The third and most recent ‘age’ in this sequence is

perhaps where the whole post-truth media situation belongs—precisely the subject chosen by Silvia Petrova for her monograph. Hence, I would encourage the author to take the self-evident further step of exploring the challenges confronting media freedom today—as hi-tech media practices migrate beyond ‘truth’ in the good old classical sense of the term.

IV. CONCLUSION

In view of my evaluation of the submitted application materials, as well as based on my long-standing impressions of Dr Silvia Petrova’s academic work, it is my pleasure to fully support her application for the academic position of Associate Professor at Neofit Rilski South-West University.

6 January 2026

Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 .04.2016 г.

(signature)